

Péter és a pogányok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Apostolok cselekedetei 2:5-21; 10; 11:1-10; 15:1-35; Róma 2:14-16

„Péter pedig monda nékik: Térjetek meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szentlélek ajándékát. Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk” (ApCsel 2:38-39).

Péter volt az első az apostolok közül, aki a megváltást hirdette a pogányoknak. Még évekig ő vezette az egyházat a megalapítása után, sőt azt követően is, hogy Pál lett a pogányok legfőbb misszionáriusa. Pállal együtt hozzájárult, hogy az őskeresztény egyház és annak többségében zsidó származású vezetői megértsék a nagy misszióparancs egyetemes voltát.

Péter azon fáradozott, hogy egységessé váló gyülekezet alakuljon ki, amelybe éppúgy beletartoznak a pogány háttérű megtértek, akik nem ismerték a zsidó kultúra finomabb pontjait, mint a zsidók közül megtértek, akik hajlamosak voltak isteni tökéletességet tulajdonítani a szokásaiknak. Az úttörő misszionáriusokhoz hasonlóan Péternek is különbséget kellett tenni a változhatatlan isteni elvek és az olyan gyakorlatok, szokások között, amelyek a kultúra függvényei, viszonylagosak, és sem a zsidó, sem a pogány származású hívők életében nem járnak fontos következménnyel. Így Péter volt az, aki a jeruzsálemi zsinaton kijelentette a pogányokról, hogy Isten *„semmi különbséget sem tett miköztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét”* (ApCsel 15:9). Azon fáradozott, hogy segítsen az ősegyháznak feldolgozni az egységet fenyegető kérdéseket.

PÉTER PÜNKÖSDKOR

Jézusnak a mennybemenetele előtt elhangzott szavai missziós jellegűek voltak: „*lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samáriában és a földnek mind végső határáig*” (ApCsel 1:8). Itt látjuk ismét a megbízást, hogy az egész világon el kell terjeszteni az evangéliumot. Már ötven nappal később kezdett kibontakozni ez a küldetés, amiben Péter kulcsszerepet játszott.

Olvassuk el ApCsel 2:5-21 szakaszát! Hogyan mutatja ez az esemény is, hogy Isten az egész világnak szánta az evangéliumot? Milyen szerepet kellett a zsidóknak betölteni az üzenet hirdetésében?

A nagy misszióparancs első teljesedése pünkösd napján történt. A Szentlélek kitöltetésének célja a világ evangelizálása volt. A Szentlélek kezdeti kitöltetése óriási eredményeket hozott pünkösd napján, ez azonban még csak az előző volt a következő években tapasztalt, még nagyobb eredményeknek.

Péter prédikációjában megfigyelhető néhány fontos pont, amelyek egészen maig időszerűek maradtak:

Az első, hogy az ószövetségi prófeciák és ígérek Krisztusban teljesedtek (ApCsel 2:17-21). Ennek igazságát a szolgálatát kísérő hatalmas tettek és jelek mutatták be, valamint halála és feltámadása (22-24. vers).

A második, hogy Jézus felmagasztaltott, Isten jobbjára ült. Ő Krisztus (a Messiás) és mindeneknek Ura (33-36. vers). Krisztusban mindenki bocsánatot nyer a bűneire, aki megtér és megkeresztelkedik (38-39. vers).

Itt láthatjuk, hogy Péter milyen aktív volt, kiállt és kifejezte a Jézusba vetett hitét. Jézus azért hívta el, hogy az egyház erős vezetője legyen a korai napokban. Noha nem volt annyira kozmopolitán, eredményes és rugalmas más kultúrák és vallások között, mint Pál apostol (lásd Gal 2:11-14), de amikor Jeruzsálemben prédikált a diaszpórában élő zsidóknak, utat nyitott az evangélium előtt, hogy mintegy tizenöt országba eljusson. Ezzel felhasznált egy igen fontos hivatást arra, hogy kora közel-keleti világához eljuttassa a jó hírt.

Mire mutat rá a pünkösdi történet azzal kapcsolatban, hogy milyen nagy szükségünk van a Szentlélekre az életünkben? Milyen döntéseket hozhatunk meg, hogy még inkább rá tudjunk hangolódni a Lélek vezetésére?

KORNÉLIUSZ MEGTÉRÉSE - 1. RÉSZ

Olvassuk el ApCsel 10:1-8, 23-48 verseit! Milyen tanulságot rejt a megváltással és a bizonyosságétellel kapcsolatban ennek a pogány embernek a története, aki Jézus követője lett?

Kornéliusz, a pogány római katonatiszt megtérését *pogány pünkösdeknek* szokták nevezni. Az *apostolok cselekedeteinek* ez a meghatározó története azt a kérdést érinti, ami a legnagyobb megoszlást váltotta ki az őskeresztény egyházban: kereszténnyé lehetnek-e a pogányok anélkül, hogy előbb zsidóvá váljanak?

Cézáreában volt a római hadsereg központja Júdea egész tartományában, ami-be Jeruzsálem is beletartozott. Kornéliusz lehetett annak a hat századosnak az egyike, akik az ott állomásozó, hatszáz fős itáliai csapatot vezették. Neve azt sejteti, hogy egy illusztris római katonai családból származott. Családjának egyik korábbi tagja volt az a parancsnok, aki legyőzte a Rómát évekig rettegésben tartó pun hadvezért, Hannibált. Ennél is fontosabb azonban, hogy Kornéliusz istenfélő ember volt, aki családjával együtt lelki életet élt, rendszeresen imádkozott és nagylelkű volt a rászorulókkal. Isten meghallgatta az imáját, és egy angyalt küldött hozzá üzenettel.

„Kornéliusz Istenben, a menny és a föld Teremtőjében hitt, tisztelte Őt, elismerte felsőbbségét és kikérte tanácsát élete minden ügyében. Családi életében éppúgy, mint hivatalos kötelességében hű volt Jahvéhoz. Otthonában oltárt állított Istennek; az Ő segítségével nélkül nem merte terveit megvalósítani, sem felelősségét hordozni” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 89. o.).

Figyeljük meg azt is, mi történt, amikor végül Kornéliusz találkozott Péterrel: imádattal leborult az apostol előtt, aki ettől bizonyára megdöbben. Ebből is látjuk, hogy az Isten kegyét élvező pogány, istenfélő embernek még sok igazságot meg kellett ismernie, még a legalapvetőbb szinten is! Nem kétséges, hogy készen állt a tanulásra.

Kornéliusz sok mindent még nem tudott, viszont voltak olyan tulajdonságai, amelyekre nekünk is szükségünk van a saját lelki életünkben! Nevezzünk meg néhányat ezek közül!

KORNÉLIUSZ MEGTÉRÉSE – 2. RÉSZ

„Erre Péter beszélni kezdett, és ezt mondta: Most értem meg igazán, hogy Isten nem személyválogató, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik” (ApCsel 10:34-35, RÚF). Számunkra ez a kijelentés már nem is olyan forradalmi erejű, de nekik, akik Péter szájából hallották, valóban megdöbbentő vallomásnak tűnt. Nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy ki volt Péter, honnan jött és milyen belső hozzáállással küzdött még akkor is (lásd Gal 2:11-16). Az viszont kétségbe nem vonható, hogy Kornéliusszal szerzett tapasztalata jobban ráébresztette saját eljárásának hibáira. Így tisztább képet kapott arról is, hogy mi volt Isten szándéka az evangéliumi üzenettel.

Mit mondott Kornéliusz Péternek ApCsel 10:33 versében, ami mutatja, hogy tudatlansága ellenére tisztán látta: az Úr követése engedelmességet jelent?

Mit találunk ApCsel 11:14 versében, ami arra utal, hogy hirdetni kell az evangéliumot még olyan istenfélő embereknek is, mint Kornéliusz?

Milyen segítséget kapunk Róm 2:14-16 verseiben ahhoz, hogy megértsük, mi ment végbe Kornéliuszban?

Amint láttuk, Kornéliusz pogány, de „istenfélő” (ApCsel 10:2) ember volt, akinek még sokat kellett tanulnia (mint ahogy mindannyiunknak, nem igaz?). Viszont böjtölése, imádkozása, adakozása azt mutatta, hogy kitérte szívét az Úr előtt. Amikor tehát megérett rá az idő, Isten csodálatos módon munkálkodott az életében.

Fontos azt is megjegyezni ebből a beszámolóból, hogy ugyan megjelent Kornéliusz előtt egy angyal, mégsem ő hirdette neki az evangéliumot. Valójában az angyal készítette elő az utat ahhoz, hogy Kornéliusz találkozhasson Péterrel, aki aztán beszélt neki Jézusról (lásd ApCsel 10:34-44). Itt arra látunk példát, hogyan használja fel Isten az embereket hírnökeiként a világban.

PÉTER LÁTOMÁSA

Amint tehát a tegnapi részben is megállapítottuk, mire Péter találkozott Kornéliusszal, megváltozott a pogányokhoz való viszonyulása, csakhogy ezt még a többi zsidó hívó nem értette (ApCsel 10:44-45). Mi történt, ami megváltoztatta Pétert?

Mit tudhatunk meg ApCsel 10:9-22 és 11:1-10 verseiből arról, hogy mennyire beleágyazódott Péterbe a helytelen hozzáállás, ha egy ilyen élményre volt szüksége a gondolkodásbeli nyitáshoz?

Kornéliusz megtérése és Péter szerepe a bizonyágtételben olyan fontos volt az egyház missziója szempontjából, hogy Isten természetfeletti módon szólt a misszionáriushoz és ahhoz is, aki majd később vendégül látta: Kornéliuszt angyal kereste fel, Péter pedig látomást kapott.

Péter egy tímár házában szállt meg Joppében (ApCsel 9:43; 10:6, 32) – ez egy olyan részlet, ami felett nem szabad átsiklani. A bőrfestéstől, cserzéstől és a tímároktól viszolyogtak a zsidók, mivel ők az állatok tetemeit érintették munka közben, sőt a folyamat során ürüléket is felhasználtak. A cserzőműhelyeket nem engedték be a városokba. Figyeljük meg, hogy Simon háza „a tenger mellett” (ApCsel 10:6) volt. Péter a tímárnál szállt meg, ami azt sejteti, hogy már a látomás előtt felismerhette: korábbi hozzáállásában több minden ellenkezik az evangéliumi célokkal. Úgy Péternek, mint ahogy Kornéliusz családjának is meg kellett szabadulni bizonyos kulturális terhektől. Péter látomásában az állatok jelképezték a különféle népek tagjait, azt érzékeltetve, hogy minden ember Isten gyermeke. Isten arra szólította Pétert, hogy tegyen bizonyosságot Kornéliusznak. Ebből az következik, hogy míg Isten minden embert elfogad, nem minden valóság egyformán elfogadható a szemében. Kornéliusz már akkor is „vallásos” ember volt, mint ahogy szinte mindenki az ókori társadalomban. Katonaként bizonyára ismerte a Mithrász-kultuszt, és mint tiszt, valószínűleg részt vett a császár imáadásában. Ezek a dolgok azonban elfogadhatatlanok voltak Isten előtt.

Van ebben egy tanulság azok számára, akik ma a kereszténységgel való egyenlőség alapján közelednek a nem keresztény vallásokhoz. Ezt időnként a politikai korrektség jegyében teszik, mégis az ilyen hozzáállás aláassa azt a bibliai állítást, miszerint a kereszténység egyedi és a végső megoldást adja.

Hogyan lehet tiszteletet tanúsítani más hitet vallók iránt úgy, hogy közben ne keltsük azt a benyomást, mintha mi magunk is elfogadnánk tanaikat? Mi a különbség az emberek tisztelete, ill. a hitük tisztelete között?

A JERUZSÁLEMI NYILATKOZAT

Az őskeresztény egyházban a pogányok között végzett misszió korai sikerei felvetették annak a kérdését, hogy hogyan juthatnak el a pogányok Jézus hitére, arra a hitre, aminek a révén beoltatnak a bibliai hit közösségébe (Róm 11:17). Mindig van feszültség, amikor más vallási és kulturális körökből jövő emberek csatlakoznak egy már meglévő hívő közösséghez. Ebben az esetben a zsidóból lett keresztények, akik nagy becsben tartották az ószövetségi törvények és szertartások követelményeit, azt feltételezték, hogy a pogányok közül megtérteknek is el kell fogadni és be kell tartani e törvényeket és szertartásokat. A figyelem homlokterébe a körülmetélés került, mert ez a szertartás jelezte alapvetően, ha egy férfi a zsidó közösséghez csatlakozott, a judaizmus minden követelményének elfogadását szimbolizálta. Vajon a pogányból lett keresztényektől is elvárható a körülmetélkedés? Júdeában voltak olyan zsidó keresztények, akik pontosan így gondolták, és meggyőződésüket merev teológiai nyelvezettel ki is nyilatkoztatták. Az üdvösséghez elengedhetetlennek tartották a körülmetélkedést.

Mi történt a jeruzsálemi zsinaton, ami segített ennek a fontos kérdésnek a rendezésében (ApCsel 15:1-35)?

A jeruzsálemi zsinat összehívásának fő oka ugyan a körülmetélés kérdése volt, de érintettek még egy sor olyan kulturális szokást, gyakorlatot, amit az evangélium nem kívánt meg a megtérőktől. A zsinaton kiadott nyilatkozat (23-29. versek) olyan alapot biztosított, amelyen a zsidó és pogány háttérű hívők együtt tudtak élni közösségként. Tiszteletben tartották az alapvető zsidó értékeket, viszont a pogányoknak megengedték, hogy elkerüljék a körülmetélést. A zsinat döntése gyakorlatias, ugyanakkor teológiai szempontú is volt. Példát adott az egyháznak arra, hogyan kell hozzáállni kérdésekhez és problémákhoz, mielőtt azok túlságosan megosztanák a közösséget. A tapasztalt misszionáriusok megtanulják felismerni a keresztény hit lényeges kérdéseit, azokra összpontosítanak, és nem kötik le magukat olyan dolgokkal, amelyek a hit szempontjából nem lényegbevágóak.

Milyen tanulságokat szűrhetünk le a jeruzsálemi zsinat döntéséből, amelyek segítségünkre lehetnek egyházunknak ma a vitatott kérdésekkel kapcsolatban? Mit tettek az apostolok, ami minta lehet számunkra?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, „Zsidó és pogány” c. fejezet, 125-133. o.

„Péter elbeszélte csodálkozását, amikor a Kornéliusz házában egybegyűtteknek hirdette az igazság igéit, tanúja lévén annak, hogyan vette birtokba a Szentlélek az egész hallgatóságot, úgy a pogányokat, mint a zsidókat. Ugyanaz a fény és dicsőség, amely a körülmetélt zsidók arcáról tükröződött, a körülmetéletlen pogányok arcáról is ragyogott. Ez Isten figyelmeztetése volt, hogy Péter ne tekintse az egyiket alsóbbrendűnek a másiknál, mert Krisztus vére megtisztíthat minden tisztátalanságtól...

Péter előadása az összejövetelet nyugvópontra hozta, és türelemmel hallgatták meg Pált és Barnabást, akik elbeszélték tapasztalataikat a pogányokért végzett munkában” (i. m. 128-129. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Péter látomását magyarázzák úgy is, mintha azt támasztaná alá, hogy már nem érvényesek az Ószövetségnek az étrendre vonatkozó törvényei. Így akarják igazolni a tisztátalan húsok fogyasztását. A látomás jelentését azonban maga Péter mondta el világosan: „*hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek*” (ApCsel 10:28). A látomás tehát nem az étrendre, hanem arra vonatkozott, hogy minden embert Isten gyermekének kell elfogadni, nemzetiségétől, foglalkozásától, vallásától függetlenül. Miért utalnak erre a látomásra egyesek mégis úgy, mintha az ételekre vonatkozna? Ezek szerint mennyire kell körültekintően eljárunk a Szentírás magyarázatakor?
2. Beszélgessünk még Róm 2:14-16 szakaszáról! A misszió szempontjából hogyan viszonyuljon egyházunk ehhez a gondolathoz? Vagyis, akik nem ismerik az írott törvényt, azoknak is ott van a szívében. Miért kell hát mégis hirdetni nekik az üzenetet?
3. A csütörtöki részben említettük, hogy a jeruzsálemi zsinat példaértékű a mai egyház számára. Olvassuk el újból a beszámolót a zsinatról (ApCsel 15:1-35)! Melyek azok a konkrét dolgok, amelyek mintául szolgálhatnak a mai egyháznak? Gondoljunk például a következőkre: 1) személyes beszámolók a bizonyágtéveésről; 2) az evangélium szerepe; 3) a Szentírás szerepe; 4) a misszió szerepe; 5) hogyan viszonyultak egymáshoz az emberek a tanácskozás során.

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:
HAJNALBAN, A BAKONYNÁNAI RÓMAI FÜRDŐNÉL

Állok a sötét sziklák tetején.
A tarka őszi világ elkezdí építeni
aznapi Mennyországát.
A holt csillag is lángra gyúl,
s a mindent letaglózó hajnal
ébren álmodik.
Odalent,
a magában motyogó patak
bolondozva viszi hátán
falevél-zsákmányát;
a sötét mélység mítoszába tereli,
hol könnye sose apad.
Megdobálom kavicssal,
kikacag csettegve.
Aztán a nap első sugarai
a mélybe vetik magukat csobbanástalan,
s a patak büszkén kacsintgat rám, hogy
milyen gazdag. Temérdek aranya van,
most már láthatom.
Majd tovább álmodom a hajnalt,
s míg a patak egy szűkületnél
bot-karjával búcsúzva int felém,
kigyúlt csillagom
visszadobom az égre.